

فصلنامه‌ی اقتصاد مقداری (بررسی‌های اقتصادی سابق)

صفحه‌ی اصلی وب سایت مجله: www.jqe.scu.ac.ir

شاپا الکترونیکی: ۴۲۷۱-۲۷۱۷

شاپا چاپی: ۵۸۵۰-۲۰۰۸

بررسی تاثیر انتظارات تورمی بر مصرف در ایران: انتظارات تطبیقی در برابر عقلایی (رهیافت کالمن فیلتر)

محمدرضا منجذب* ^{ib} و مهرنوش علیمردانی**

* دانشیار اقتصاد، گروه آموزشی اقتصاد امور عمومی، دانشکده‌ی اقتصاد، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

ایمیل: dr_monjazeb@yahoo.com

0000-0002-8696-610X ^{id}

آدرس پستی: تهران، خیابان طالقانی شماره ۲۲، منطقه ۷، تهران، استان تهران، کدپستی ۱۵۶۳۶۶۶۴۱، ایران.

** کارشناس ارشد، گروه آموزشی اقتصاد امور عمومی، دانشکده اقتصاد، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

ایمیل: mehrnoosh.alimardani@gmail.com

اطلاعات مقاله	طبقه‌بندی JEL	واژگان کلیدی
تاریخ دریافت: ۱ مرداد ۱۳۹۷ تاریخ بازنگری: ۲۵ بهمن ۱۳۹۹ تاریخ پذیرش: ۳۰ بهمن ۱۳۹۹ انتشار آنلاین از تاریخ ۳۰ بهمن ۱۳۹۹	C5, E31, P24, D12, D84	انتظارات تورمی، انتظارات تطبیقی، انتظارات عقلایی، درآمد، مصرف

اطلاعات تکمیلی:

این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم مهرنوش علیمردانی به راهنمایی دکتر محمدرضا منجذب است، که در دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی انجام شده است.

قدردانی: از تمامی افراد و موسساتی که در انجام این تحقیق مولف را مساعدت نمودند، قدردانی می‌شود.

تضاد منافع: نویسنده مقاله اعلام می‌کند که در انتشار مقاله ارائه شده تضاد منافی وجود ندارد.

منابع مالی: نویسنده‌ها هیچگونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

ارجاع به مقاله:

منجذب، محمدرضا و علیمردانی، مهرنوش. (۱۴۰۰). بررسی تاثیر انتظارات تورمی بر مصرف در ایران: انتظارات تطبیقی در برابر عقلایی (رهیافت کالمن فیلتر). فصلنامه‌ی اقتصاد مقداری (بررسی‌های اقتصادی سابق)، ۱۸ (۲)، ۴۲-۲۷.

doi [10.22055/jqe.2021.26608.1914](https://doi.org/10.22055/jqe.2021.26608.1914)

چکیده گسترده

معرفی:

رشد مداوم سطح عمومی قیمت‌ها در ایران، حاکی از روند افزایش کلی قیمت‌ها است. پویایی تورم کوتاه مدت و تعامل ادواری با متغیرهای واقعی اقتصادی، یک مسأله محوری در اقتصاد کلان و بخصوص در تجزیه و تحلیل سیاست‌های پولی است. با توجه به اهمیت انتظارات تورمی، این مطالعه به بررسی چگونگی شکل‌گیری آن با در نظر گرفتن انتظارات تورمی تطبیقی و عقلایی می‌پردازد.

متدولوژی:

از آن جایی که ارتباط بین انتظارات تورمی و مصرف کاربرد مهمی در تعیین سیاست‌های اقتصادی دارد، این ارتباط طی دوره زمانی ۱۳۶۷:۱ الی ۱۳۹۵:۴ با در نظر گرفتن لگاریتم مصرف، لگاریتم درآمد و لگاریتم تورم به عنوان متغیرهای تحقیق بررسی می‌شود. تمام سری داده‌های مورد استفاده در این تحقیق از مرتبه یک است، بدین معنا که برای مانا شدن تنها نیازمند یک‌بار تفاضل‌گیری از آن‌ها است. از آنجا که در میان مدل‌های مختلف مصرف، فریدمن در وارد نمودن نقش انتظارات به نظریه مصرف نقش مهمی داشته و از پول داغ سخن به میان آورده است از تئوری وی در مدل استفاده شده است. به منظور مدل‌سازی متغیرهای غیرقابل مشاهده همچون انتظارات تورمی عقلایی از مدل‌های فضا-حالت که این امکان را به وجود می‌آورند که متغیرهای مشاهده نشده، هم در تخمین مدل مورد استفاده قرار گیرند و هم اینکه بتوان آن‌ها را در مدل تخمین زد استفاده شده است. در این راستا از الگوریتم فیلترکالمن که یک روش بازگشتی قوی برای پیش‌بینی‌های بهینه از متغیرهای غیرقابل مشاهده و برآوردهای کارا از پارامترهای مدل‌های فضا-حالت مبتنی بر امید ریاضی استفاده شد. همچنین از روش تعدیل جزئی نیز به منظور مدل‌سازی انتظارات تورمی تطبیقی استفاده شده است. برای برآورد سازگار باید از روش‌هایی که درون‌زایی متغیرها را لحاظ می‌کنند، استفاده کرد. همچنین به دلیل آنکه متغیرهای تحقیق جمعی از مرتبه یک می‌باشند، چنانچه رابطه هم‌انباشتگی میان آن‌ها وجود نداشته باشد از فرم تفاضلی آن‌ها باید استفاده کرد. براساس قضیه نمایش گرنجر در صورتی که میان متغیرها رابطه هم‌انباشتگی وجود داشته باشد یک نمایش تصحیح خطا میان متغیرها وجود خواهد داشت. اثبات درون‌زایی روابط مربوط به انتظارات در فضای اقتصادی و لذا به دلیل وجود، مدل تصحیح خطا را با روش GMM تخمین می‌زنیم.

یافته‌ها:

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که در اقتصاد ایران تاثیر انتظارات تورمی عقلایی در بلندمدت بر مصرف مثبت و معنی‌دار بوده؛ بدین صورت که با یک درصد افزایش در سطح تورم انتظاری حدود ۶ درصد میزان مصرف افزایش خواهد یافت اما در کوتاه مدت رابطه معنی‌داری میان انتظارات عقلایی و مصرف وجود ندارد. تاثیر انتظارات تورمی تطبیقی بر مصرف نیز مثبت و معنی‌دار تخمین زده شده است؛ بدین صورت که یک درصد افزایش تورم انتظاری تطبیقی منجر به افزایش مصرف به میزان ۲ درصد خواهد شد. در مورد تورم انتظاری تطبیقی وجود رابطه مثبت میان تورم انتظاری و مصرف تایید می‌شود، به گونه‌ای که کشش مصرف نسبت به تورم انتظاری ۲ درصد است. به بیانی دیگر یک درصد افزایش تورم انتظاری تطبیقی منجر به افزایش مصرف به میزان ۲ درصد خواهد شد.

نتیجه:

در جنبه کاربردی این تحقیق می‌توان گفت از آن‌جاکه اقتصاد ایران در شرایط رکود تورمی به سر می‌برد: ۱- مدیریت انتظارات تورمی از طریق یک چارچوب ارتباطی کارا با عوامل اقتصادی می‌تواند سیستم قیمت‌گذاری گذشته‌نگر را به آینده‌نگر تبدیل کند و هزینه‌های حقیقی تورم‌زدایی را کاهش دهد. ۲- سیاستگذار باید ترتیبی اتخاذ نماید تا انتظارات تورمی جامعه تشدید نگردد، چرا که این موضوع می‌تواند از طریق تشدید مصرف و افزایش تقاضای کل خود به تورم دامن‌زند. سپس در این راستا انتظارات تورمی گسترش می‌یابد. اتفاقی که در چند سال اخیر مرتب اتفاق افتاده است. ۳- همچنین به دلیل تاثیر تغییرات مصرفی بر تقاضای کل و تاثیر تقاضای کل بر تصمیمات سرمایه‌گذاری شرکت‌ها، توجه سیاستگذار پولی و بانک مرکزی در مورد کنترل انتظارات تورمی به دلیل تاثیر مستقیمی که بر مصرف دارد بیش از پیش مورد نیاز است. در این راستا سیاستگذار در اعمال سیاست‌های خود باید مراقب باشد تا انتظارات تورمی را تشدید نکند، بعنوان مثال چه سیاست‌هایی را اعمال کند (یا نکند) و چه سیاست‌هایی را اعمال کند (یا نکند) خود بر شکل‌گیری انتظارات مثبت یا مخرب تورمی نقش دارد. به هر حال در رعایت نکته مزبور می‌بایست در هر سیاستی از مشاوران اقتصادی خبره نظر بخواهد. ۴- هم‌چنین سیاست‌های ضد تورمی که موجب کنترل تورم می‌شود خود بر انتظارات تورمی تأثیری مطلوب می‌گذارد و لذا توصیه می‌شود.

Reference

- Abrishami, H. (2009). *Applied Econometrics*. Tehran University Publishing, Second Edition. [In Persian]
- Abbasinejad, H. & Tashkini, A. (2013). *Advanced Applied Econometrics*. Noor Elm Publications. [In Persian]
- Akhbari, M. & Mohagheghnia, M. (2014). Estimation of a time varying NAIRU for Iran and its Implications for Economic Policy. *Quarterly Journal of Quantitative Economics (JQE)*, 4, 11, 123-124. Available: https://jqe.scu.ac.ir/article_11875.html [In Persian]
- Bahari, M. (2015). The Impact of Inflation Uncertainty on Inflation and Inflation Expectations in Iran. M.Sc. Thesis. Faculty of Social Sciences. Razi University. [In Persian]
- Bernanke, B. (2003). A Perspective on Inflation targeting. *Annual Washington Policy Conference of the National Association of Business Economists*. Washington, D.C
- Burke, M. & Ozdagli, A. (2013). Household inflation expectations and consumer spending: Evidence from panel data. Working Papers, 13-25, *Federal Reserve Bank of Boston*, Boston, MA.
- Fakhrai, E. & Mansoori, A. (2010). Estimating marginal propensity to consume for income groups on the basis of relative permanent income hypothesis in Iran. *Quietly Journal of Science of Development*, 16(29), 21-39. Available: https://danesh24.um.ac.ir/article_25750.html [In Persian]
- Fisher, I. (1930). *The theory of interest rate*. New York, A.M.
- Gorji, E. (2005). Evolution in Macroeconomic Analysis. Tehran, *Commercial Publishing Company*. [In Persian]
- Hakim, R. & Bustaram, I. (2019). Inflation expectation and consumption in Indonesia. IOP Conf. Series. *Earth and Environmental Science*, 243, 012060.
- Hosseini, S. & Shokouhi, M. (2015). The Study of factors affecting inflation with emphasis on the role of retrospective and futuristic expectations. *Quarterly Journal of Economic Research*, 15, 17, 228-209. Available: <https://ecor.modares.ac.ir/article-18-9786-fa.html> [In Persian]
- Ichiue, H. & S. Nishiguchi. (2015). Inflation expectations and consumer spending at the zero bound: Micro evidence. *Economic Inquiry*, 53 (2), 1086–1107.
- Jalaei, A. & Ghasemi, A. & Sattari, O. (2013). Simulation of consumption function and forecast of Iran's consumption up to the horizon of 1404 using genetic algorithm and mass particle optimization algorithm. *Quarterly Journal of Research Economics*, 15(2), 27-47. Available: <https://ecor.modares.ac.ir/article-18-5314-fa.html> [In Persian]
- Ioana, A. & Duca, G. & Reuter A. (2018). Inflation expectations, consumption and the over bound: micro evidence from a large euro area survey. *European Central Bank*, WP No 2196.
- Kapetanios, G. & Maule, B. & Young, G. (2016). A new summary measure of inflation expectation. *Economic letters*, 149, 83-85.
- Khajeh Roshanai, N. (2010). Study of Relationship Monetary Policies and Economic Fluctuations in Iran (Rational Expectation Frame). *Quarterly Journal of Quantitative Economics (JQE)*, 7(2), 57-74. Available: https://jqe.scu.ac.ir/article_10651.html [In Persian]
- Khezri, M. & Sahabi, B. & Yavari K. & Heidari H. (2015). Time-varying Effects of Inflation Determinants: State-space Models. *Quarterly Journal of Economic Modeling*, 9, 2 (30), 46-25. Available: http://eco.iaufb.ac.ir/article_557907.html [In Persian]
- Monjezb, M. (2010). Testing the Expectations Theory of Money Demand Function in Iran. *Journal of Economic Policies*, 78, 6, 58-47. Available: http://economic.mofidu.ac.ir/article_47828.html [In Persian]
- Mumtaz, H. (2010). Volving UK Macroeconomic Dynamics: A Time varying factor Augmented VAR. Bank of England. *working paper*, 386.
- Nasresfahani, R. & Yavari, K. (2003). Factors Affecting Inflation in Iran, using VAR. *Iranian Economic Research Quarterly*, 16, 99-69. Available: https://ijer.atu.ac.ir/article_3861.html [In Persian]
- Nayebi, S. (2014). Estimating the consumption function of selected countries using panel data. M.Sc. Thesis, Faculty of Economics, Kharazmi University. [In Persian]
- Noferesti, M. (1999). *Unit root and Cointegration tests in econometrics*. Tehran, Rasa Cultural Services Institute Publications. [In Persian]
- Phelps, E. (1996). A Review of Unemployment Macroeconomic performance and the labor market. *Journal of economic studies*, 42, 19-36.
- Premik, F. & Stanislawski, E. (2017). The impact of inflation expectations on Polish consumers' spending and saving. *NBP Working Paper* 255.
- Primiceri, G. (2005). Time varying structural vector auto regression and monetary policy. *Review of economic studies*, 72, 821-852.
- Reid, M. (2015). Inflation expectation of the inattentive general public. *Economic modeling*, 46, 157-166.

- Romer, C. D. & Romer, D. H. (2013). The missing transmission mechanism in the monetary explanation of the Great Depression. *The American Economic Review*, 103 (3), 66–72.
- Sameti, M. Samadi, S. & Ghobadi, S. (2004). The Estimation of the optimal unemployment rate and its comparison with the natural rate. *Journal of Economic Research*, 67, 91-116.
- Shahabadi, A. & Salman, Y. & Valencia, A. (2015). The Relationship between Inflation and Inflation Uncertainty with an Emphasis on Rational Expectation in Iran. *Quarterly Journal of Monetary and Financial Economics*, 12, 1-19. Available: https://danesh24.um.ac.ir/article_31041.html [In Persian]
- Snowden, B. & Wayne, H. (2005). *New Macroeconomics*, Translated by: Souri, A. & Khalili Iraqi, M., Samt Publishing, 2013. [In Persian]
- Zarei, J. & Ebrahim. I. & Hematy. M. (2019). The Effects of Government Current and Development Expenditures on Private Sector Consumption Expenditures in Business Cycles. *Quarterly Journal of Quantitative Economics (JQE)*, 16, 3, 1-31. Available: https://jqe.scu.ac.ir/article_14766.html [In Persian]